

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟ ΤΡΟΠΙΚΟ ΔΑΣΟΣ ΤΟΥ ΑΜΑΖΟΝΙΟΥ

- Ποιος είναι και που βρίσκεται ο Αμαζόνιος ποταμός;

Ο Αμαζόνιος έχει μήκος 6.275 χιλιόμετρα. Είναι το ποτάμι με τον μεγαλύτερο όγκο νερού στον κόσμο. Την περίοδο των βροχών από τον Αμαζόνιο ρέουν στον Ατλαντικό Ωκεανό 300.000 κυβικά μέτρα νερό το δευτερόλεπτο. Στο μεγαλύτερο του μέρος είναι πλωτός και αποτελεί την πιο σημαντική εμπορική οδό της Λατινικής Αμερικής.

Ο Αμαζόνιος πήρε το όνομά του από τον Ισπανό εξερευνητή και κατακτητή Φρανκίσκο ντε Ορελάνα. Τον Δεκέμβρη του 1541, στην προσπάθειά του να πλεύσει κατά μήκος του ποταμού και να φθάσει στις εκβολές του βρέθηκε αντιμέτωπος με τους «Ταπούγιας», μια αρχαία φυλή Ιθαγενών όπου οι γυναίκες μάχονταν στον πλευρό των ανδρών. Ο Ορελάνα έγραψε στο ημερολόγιό του ότι δέχτηκε επίθεση από Αμαζόνες.

- Γιατί το τροπικό δάσος του Αμαζονίου είναι τόσο σημαντικό για το παγκόσμιο οικοσύστημα και το κλίμα του πλανήτη μας;

Το τροπικό δάσος του Αμαζονίου είναι το μεγαλύτερο στον πλανήτη. Τα οικοσυστήματα που διαθέτει μπορούν να απορροφήσουν μεγάλες ποσότητες διοξειδίου του άνθρακα. Η περιοχή φιλοξενεί τουλάχιστον 2,5 εκατομμύρια είδη εντόμων, χιλιάδες φυτά και περίπου 2.000 είδη πουλιών και θηλαστικών. Κάθε τετραγωνικό χιλιόμετρο μπορεί να περιέχει 75.000 είδη δέντρων και 150.000 είδη άλλων φυτών. Είναι χαρακτηριστικό ότι το 1/5 όλων των ειδών πτηνών στον πλανήτη βρίσκεται στο δάσος του Αμαζονίου, ενώ η ποικιλομορφία της χλωρίδας του είναι η μεγαλύτερη στον κόσμο. Είναι μια «αποθήκη» βιοποικιλότητας ενώ συμβάλλει δραστικά στην ισορροπία του παγκόσμιου οικοσυστήματος και στην αποτροπή των κλιματικών μεταβολών.

Τα τελευταία τρία χρόνια 70.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα από το παρθένο τροπικό δάσος του Αμαζονίου έχουν αποψιλωθεί. Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα του περιοδικού «Nature Magazine», αν ο ρυθμός καταστροφής συνεχιστεί, μέχρι το 2050 το μισό δάσος θα έχει εξαφανιστεί οριστικά.

- Πώς το θέμα της καταστροφής του Αμαζονίου τράβηξε το ενδιαφέρον διεθνώς;

Η καταστροφή του Αμαζονίου άρχισε να απασχολεί τη διεθνή κοινότητα από τις αρχές του 80, όταν δορυφορικές φωτογραφίες της Greenpeace αποκάλυψαν πως χιλιάδες στρέμματα δάσους είχαν εξαφανιστεί από πυρκαγιές. Ακολούθησε η συστηματική παράνομη υλοτόμησή του δάσους του Αμαζονίου, παρά τις προειδοποιήσεις ειδικών πως η καταστροφή του συμβάλλει στο φαινόμενο του θερμοκηπίου. Το ανησυχητικό είναι ότι οι κυβερνήσεις, εμφανίζονται απρόθυμες έως αδύναμες να αντιταχθούν στα οικονομικά συμφέροντα που εκμεταλλεύονται τον Αμαζόνιο.

- Γιατί αποψιλώνονται δασικές περιοχές και καλλιεργείται σόγια στον Αμαζόνιο;

Ο βασικός λόγος για την αποψίλωση στον Αμαζόνιο είναι η αγροτική παραγωγή, η εμπορική υλοτομία και η ανάγκη για ξυλεία. Το εμπόριο παίζει καθοριστικό ρόλο στην καταστροφή, καθώς οι εξαγωγές προϊόντων ξυλείας από την Βραζιλία στο εξωτερικό είναι άφθονες και η διεθνής ζήτηση για ξυλεία τεράστια. Από την άλλη, η χρησιμοποίηση των εδαφών που προκύπτουν από την μαζική αποψίλωση των εδαφών για την φύτευση και καλλιέργεια σόγιας, είναι ο πιο φτηνός και σίγουρος τρόπος καλλιέργειας για τους παραγωγούς για όλους τους παραπάνω λόγους. Έτσι, μεγάλες συχνά πολυεθνικές εταιρείες σόγιας και εκμετάλλευσης ξύλου έχουν καθιερωθεί στον Αμαζόνιο γιατί ξέρουν ότι θα βγάλουν εύκολα λεφτά από την καταστροφή του τροπικού δάσους. Παρέχοντας τα πάντα από σπόρους και χημικά μέχρι την μεταφορά και την αποθήκευση της υποδομής που χρειάζεται για να έχουν πρόσβαση στη διεθνή αγορά, οι εταιρείες αυτές λειτουργούν σαν μαγνήτης για τους αγρότες στο δάσος του Αμαζονίου. Τέλος, η απουσία ουσιαστικού ελέγχου από την κυβέρνηση στην περιοχή και αποτελεσματικών μέτρων για την καταπολέμηση του προβλήματος από νομική πλευρά, οδηγεί στην αυθαίρετη και άνετη εκμετάλλευση του Αμαζονίου από καλοθελητές.

- Πώς συνδέεται η καταστροφή του Αμαζονίου με το πιάτο μας;

Ερευνητές πέρασαν 3 χρόνια ερευνώντας την κίνηση της σόγια από παράνομες φάρμες στον Αμαζόνιο ως τις μονάδες εκτροφής πουλερικών στις Ευρωπαϊκές χώρες. Τα στοιχεία δείχνουν ότι η σόγια που καλλιεργείται στον Αμαζόνιο πηγαίνει σε εταιρείες, όπως τα **McDonald's, KFC, Asda, Unilever κ.α.** Το πόρισμα περιγράφεται στην περίφημη έκθεση της Greenpeace του Απριλίου 2006 με τίτλο «Eating Up the Amazon».

Υπεύθυνη για την «τροφική» αλυσίδα της καταστροφής είναι σύμφωνα με την Greenpeace, η **εταιρεία γεωργικών προϊόντων Cargill**. Πιο συγκεκριμένα, η εταιρεία διαθέτει ένα λιμάνι και 13 αποθηκευτικούς χώρους στο Santarem από όπου εξάγει τους χιλιάδες τόνους σόγιας στο Liverpool και σε άλλα ευρωπαϊκά λιμάνια. Από το Liverpool, μια μεγάλη ποσότητα σόγιας πηγαίνει στην κτηνοτροφική μονάδα εκτροφής πουλερικών Sun Valley στο Hereford της κεντρικής Αγγλίας.. Η Sun Valley με τη σειρά της, θυγατρική της Cargill, προμηθεύει τα McDonald's με περισσότερο από 50% από τα κοτόπουλα, που πωλούνται σε όλα τα εστιατόρια της στην Ευρώπη.

- Ποιος ωφελείται από την καταστροφή του Αμαζονίου;

Η **βιομηχανία της σόγιας** απασχολεί λιγότερους ανθρώπους ανά εκτάριο από οποιαδήποτε άλλη σοδειά στη χώρα. Οι φάρμες φτάνουν τα 100.000 στρέμματα περίπου, αλλά απασχολούν ένα εργάτη ανά 1.700-2.000 στρέμματα. Τελικά ένας σχετικά μικρός αριθμός γαιοκτημόνων και συγκεκριμένες εταιρείες ωφελούνται από την μετατροπή του τροπικού δάσους σε καλλιεργήσιμες εκτάσεις. Οι τρεις μεγάλες εταιρείες, **Cargil, ADM, Bunge** φέρονται να είναι υπεύθυνες για το 60% της συνολικής χρηματοδότησης στην παραγωγή της σόγιας ενώ ελέγχουν το 80% της σόγιας που χρησιμοποιείται για φαγητό και λάδι στην Ευρώπη.

- Ποια ήταν η αντίδραση της McDonald's και των άλλων εταιρειών fast food στις κατηγορίες;

Μετά από πλήθος αντιδράσεων σε παγκόσμιο επίπεδο και καταγγελίες στον τύπο στηριζόμενες στην αναφορά της Greenpeace του Απριλίου 2006, την 2η Αυγούστου 2006, τα McDonald's και μερικά μεγάλα βρετανικά σούπερ-μάρκετ δέχτηκαν να υπογράψουν ένα συμβόλαιο αναστολής όσον αφορά την αγορά σόγια από πρόσφατα αποψιλωμένες περιοχές στον Αμαζόνιο. Η νέα συμφωνία απαιτεί από τους εμπόρους να ελέγχουν τους τίτλους γης και να μην αγοράζουν από αγρότες που έχουν «καθαρίσει» περισσότερο από 20% δάσους.

Το Moratorium που υπογράφηκε δίνει ένα περιθώριο δύο ετών στην διακοπή της πώλησης σόγιας από αποψιλωμένες περιοχές του Αμαζονίου. Χαρακτηριστικό είναι ότι τα KFC αρνήθηκαν να υπογράψουν την συμφωνία αν και τα κοτόπουλα που χρησιμοποιούν προέρχονται κατ' αποκλειστικότητα από τα πτηνοτροφεία του Sun Valley στο Hereford. «**Κάθε φορά που τρώτε μια φτερούγα από Mc Nuggets, τρώτε μια δόση Αμαζονίου**», λέει χαρακτηριστικά η Greenpeace.

Η Greenpeace υποστηρίζει ότι όλα αυτά θα παραμείνουν ευγενείς πόθοι αν η μεγάλη εταιρεία γρήγορου φαγητού δεν προχωρήσει σε ουσιαστική εφαρμογή των συμφωνημένων

Πηγή: Εμπόλεμη ζώνη – mega.tv